

Ekspertyza wykonana w ramach projektu FEWE „Doskonalenie poziomu edukacji w samorządach terytorialnych w zakresie zrównoważonego gospodarowania energią i ochrony klimatu Ziemi” dzięki wsparciu udzielonemu przez Islandię, Liechtenstein i Norwegię ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz Norweskiego Mechanizmu Finansowego.

Przetarg na zakup energii elektrycznej zasadniczym elementem kształtującym wolny rynek energii oraz czynnikiem ograniczającym wydatkowanie środków publicznych

Jednym z istotnych zadań gminy określonych przepisami obligatoryjnymi jest konieczność zabezpieczenia potrzeb energetycznych członków wspólnoty samorządowej i tworzenie warunków dla prawidłowego funkcjonowania systemów zaopatrzenia w energię elektryczną, paliwa gazowe i ciepło. Jednocześnie samorządy terytorialne nie mają stosownych instrumentów do realizacji wskazanych wyżej obowiązków, chociaż nie do końca.

Świadoma swoich praw i obowiązków gmina pełni funkcję:

- podmiotu kształtującego lokalną politykę energetyczną; poprzez stosowne dokumenty strategiczne, jakimi między innymi są „Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe” oraz „Lokalne plany działań dotyczące efektywności energetycznej)
- podmiotu prowadzącego działalność gospodarczą związaną z zaopatrzeniem w energię elektryczną, ciepło i paliwo gazowe – szczególnie w obszarze ciepła sieciowego, kiedy zadanie to realizuje spółka skarbu gminy;
- **odbiorcy paliw i energii** - w całym obszarze usług komunalnych

Świadome pełnienie ostatniej funkcji ma istotny wpływ na zliberalizowany rynek energii elektrycznej.

Liberalizacja rynku energii elektrycznej następuje w Polsce sukcesywnie. Ostatni etap tego procesu nastąpił w dniu 01 lipca 2007 roku, kiedy Prezes Urzędu Regulacji Energetyki uwolnił rynek dla ostatniej grupy odbiorców. W mojej ocenie jednak za datę tę należy uznać dzień 01 stycznia 2008 roku. Z tą datą Prezes URE zaprzestał zatwierdzania cen energii elektrycznej dla każdej grupy odbiorców poza gospodarstwami domowymi (ceny energii dla tej grupy odbiorców zatwierdzane są przez regulatora do dnia dzisiejszego). **Wcześniej zakup energii elektrycznej był możliwy tylko u lokalnego dystrybutora energii.**

Po otwarciu rynku energii elektrycznej samorząd, jako znaczący i rzetelny odbiorca energii, może wybrać zasadniczo jedną z dwóch możliwości zakupu energii:

1. **organizacja przetargu nieograniczonego zgodnie z ustawą Prawo zamówień publicznych na zakup energii** oraz udzielenia zamówienia z wolnej ręki w oparciu o art. 67 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych na świadczenie usługi dystrybucji, przez zakład energetyczny świadczący tę usługę na danym terenie (dystrybucja klasyfikowana jest jako naturalny monopol związany z infrastrukturą energetyczną)
2. organizacji kompleksowego przetargu na zakup i dystrybucję energii.

Rozdzielenie zakupu energii elektrycznej od wyboru dystrybutora, umożliwia zaproszenie do przetargu sprzedawców energii z całej Polski (pod warunkiem, że posiadają z lokalnym zakładem energetycznym podpisaną umowę o świadczenie usługi dystrybucji, dla każdego lokalnego zakładu energetycznego funkcjonuje co najmniej kilkanaście takich spółek obrotu energią elektryczną), a nie tylko lokalnej firmy dystrybucyjnej.

Wyodrębnione tu pojęcie „sprzedaży energii” - „obrotu” określa bezpośrednią sprzedaż energii elektrycznej przez podmiot zajmujący się jej wytwarzaniem lub odsprzedaż energii przez podmiot zajmujący się jej obrotem.

Z kolei przez „dystrybucję energii” należy rozumieć „transport” energii elektrycznej sieciami dystrybucyjnymi w celu ich dostarczenia odbiorcom, z wyłączeniem sprzedaży energii.

Obowiązujące akty prawne, posiadana wiedza oraz obserwacje i analiza procesów zachodzących na rynku energii, a także determinacja spowodowały, że w Urzędzie Miasta Częstochowy skorzystano w praktyce z nowych możliwości otwartego rynku energii elektrycznej.

W dniu 23.09.2008 r. Urząd Miasta Częstochowy ogłosił przetarg **na zakup energii elektrycznej na potrzeby budynków i lokali biurowych, fontann oraz syren alarmowych Urzędu Miasta Częstochowy**.

Zakres zamówienia obejmował zakup (uwaga: tylko zakup, odrębnie od usługi dystrybucji) energii elektrycznej w okresie od 01.01.2009 do 31.12.2009 r. do 33 punktów poboru energii - budynków i lokali administracyjnych, fontann oraz syren alarmowych, rozmieszczonych w granicach administracyjnych Miasta Częstochowy. Szacunkową ilość dostarczanej energii (plus/minus 10%) w okresie dostawy określono na 1 120 000 kWh, a zapotrzebowanie mocy wyniosło łącznie 894 kW, w tym 274 kW dla zasilań rezerwowych.

Otwarcie ofert nastąpiło 14.10.2008 r. Wpłynęły 2 oferty: **Elektrowni Połaniec S.A. Grupa Electrabel Polska oraz PKP Energetyki sp. z o.o.** W postępowaniu **wybrano ofertę firmy PKP Energetyka sp. z o.o.**, ul. Hoża 63/67, 00-681 Warszawa. Cena oferty wyniosła brutto: **379 859,20 zł**. Oferta spełniła wszystkie warunki zawarte w specyfikacji istotnych warunków zamówienia oraz uzyskała największą liczbę punktów obliczonych zgodnie z kryterium, przyjętym w tejże specyfikacji istotnych warunków zamówienia, a także jego wagą.

Podjmując procedurę zmiany sprzedawcy energii elektrycznej wypowiedziane

zostały dotychczasowe kompleksowe umowy: **sprzedaży** energii elektrycznej oraz **o świadczenie usług dystrybucji** zawarte z ENION Energia Sp. z o.o. W wyniku przeprowadzonego w trybie **zamówienia z wolnej ręki** (na podstawie **art. 67 ust. 1 pkt 1a** ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych) postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na zakup usług dystrybucji energii elektrycznej (ogłoszenie o wynikach postępowania opublikowano w dniu 23.12.2008 r.), odpowiednio w dniach 30-31.12.2008 r. zawarto **umowy o świadczenie usług dystrybucji** energii elektrycznej z ENION S.A. Oddział w Częstochowie – Zakład Energetyczny Częstochowa na czas nieokreślony.

Na podstawie doświadczeń uzyskanych w przetargu przeprowadzonym w miesiącu październiku 2008 r. w dniu 12.01.2009 r. Urząd Miasta Częstochowy ogłosił kolejny **przetarg na zakup energii elektrycznej dla 9 placówek miejskich Gminy Miasta Częstochowy oraz 6 wydziałów Urzędu Miasta na potrzeby eksploatacji budynków, lokali i obiektów użytkowych.**

Zakres zamówienia obejmował sprzedaż energii elektrycznej w okresie od 01.04.2009 r. do 31.12.2009 r. na potrzeby:

1) 29 punktów poboru energii - budynków i lokali użytkowych administrowanych przez następujące miejskie placówki, rozmieszczone w granicach administracyjnych Miasta Częstochowy:

- Techniczne Zakłady Naukowe im. gen. W. Sikorskiego,
- Zespół Szkół im gen. W. Andersa,
- Szkoła Podstawowa nr 2 im. K.K. Baczyńskiego,
- Szkoła Podstawowa nr 48 im. gen. Z. Berlinga,
- IV Liceum Ogólnokształcące im. H. Sienkiewicza,
- Młodzieżowy Dom Kultury,
- Centrum Kształcenia Praktycznego,
- Zespół Szkół Samochodowo - Budowlanych,
- Muzeum Częstochowskie.

2) 14 nowych punktów poboru energii – lokali biurowych i obiektów użytkowych, dla których płatnikiem faktur za energię elektryczną jest Gmina Miasto Częstochowa.

Szacunkowa ilość dostarczanej energii (+/- 10%) w okresie zamówienia wyniosła 1 530 000 kWh. Moc umowna dla wszystkich odbiorów wyniosła 1515 kW (w sezonie letnim obniżona do 1203 kW).

W postępowaniu przetargowym oferty złożyły **ENION Energia sp. z o.o. oraz PKP Energetyka S.A.** Wybrano **ofertę firmy PKP Energetyka S.A.**, ul. Hoża 63/67, 00-681 Warszawa. Cena oferty wyniosła brutto: **569 313,00 zł**. Oferta spełniła wszystkie warunki zawarte w specyfikacji istotnych warunków zamówienia oraz uzyskała największą liczbę punktów obliczonych zgodnie z kryterium, przyjętym w tejże specyfikacji istotnych warunków zamówienia, a także jego wagą. Umowy sprzedaży energii elektrycznej zostały zawarte w dniu 19.02.2009 r.

Tak, jak w przypadku pierwszego postępowania, wypowiedziane zostały umowy kompleksowe i zawarto nowe umowy o świadczenie usługi dystrybucji.

W dniu 2.11.2009 r. został rozstrzygnięty kolejny przetarg zorganizowany przez

Urząd Miasta Częstochowy na **zakup energii elektrycznej dla 8 wydziałów Urzędu Miasta Częstochowy, 36 placówek miejskich Gminy Miasta Częstochowy oraz Miejskiego Zarządu Dróg na potrzeby eksploatacji budynków, lokali, obiektów użytkowych, zasilania oświetlenia ulicznego i sygnalizacji świetlnej.**

Zakres zamówienia obejmował zakup energii elektrycznej w okresie **od 01.01.2010 r. do 31.12.2010 r.** na potrzeby:

- I. Zasilania budynków, lokali biurowych i obiektów użytkowych, dla których płatnikiem faktur za energię elektryczną jest Gmina Miasto Częstochowa.
- II. Zasilania budynków, lokali i obiektów użytkowych, dla których płatnikami faktur za energię elektryczną są następujące placówki oświatowe i instytucje miejskie:
 - Centrum Kształcenia Praktycznego,
 - Gimnazjum nr 9 im. Adama Mickiewicza,
 - Gimnazjum nr 14 im. Królowej Jadwigi,
 - Gimnazjum nr 16 im. Bolesława Chrobrego,
 - I Liceum Ogólnokształcące im. Juliusza Słowackiego,
 - II Liceum Ogólnokształcące im. Romualda Traugutta,
 - IV Liceum Ogólnokształcące im. Henryka Sienkiewicza,
 - VII LO im. Mikołaja Kopernika,
 - Młodzieżowy Dom Kultury,
 - Szkoła Podstawowa nr 2 im. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego,
 - Szkoła Podstawowa nr 8 im. Haliny Poświatowskiej,
 - Szkoła Podstawowa nr 13 im. Kornela Makuszyńskiego,
 - Szkoła Podstawowa nr 18,
 - Szkoła Podstawowa nr 26 im. Tadeusza Kościuszki
 - Szkoła Podstawowa nr 33,
 - Szkoła Podstawowa nr 34 im. Aleksandra Hrabiego Fredry,
 - Szkoła Podstawowa nr 48 im. gen. Zygmunta Berlinga,
 - Szkoła Podstawowa nr 49 im. Janusza Kusocińskiego,
 - Szkoła Podstawowa nr 50 im. gen. Władysława Sikorskiego,
 - Szkoła Podstawowa nr 53 z Oddziałami Integracyjnymi im. Marii Curie - Skłodowskiej,
 - Techniczne Zakłady Naukowe im. gen. Władysława Sikorskiego
 - Zespół Szkół nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi im. Powstania Warszawskiego,
 - Zespół Szkół Ekonomicznych,
 - Zespół Szkół Gastronomicznych im. Marii Curie - Skłodowskiej,
 - Zespół Szkół im. Bolesława Prusa
 - Zespół Szkół im. Cypriana Kamila Norwida,
 - Zespół Szkół im. gen. Władysława Andersa,
 - Zespół Szkół im. Jana Kochanowskiego,
 - Zespół Szkół Mechaniczno - Elektrycznych im. Kazimierza Pułaskiego,
 - Zespół Szkół Samochodowo - Budowlanych, ul. Augustyna 3/7
 - Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących im. Stefana Żeromskiego,
 - Biblioteka Publiczna im. Dr Władysława Biegańskiego,
 - Miejska Galeria Sztuki,
 - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
 - Muzeum Częstochowskie,

- Teatr im. Adama Mickiewicza,

III. Zasilania oświetlenia ulicznego, sygnalizacji świetlnej i lokali biurowych, dla których płatnikiem faktur za energię elektryczną jest Miejski Zarząd Dróg w Częstochowie.

Zamówienie dotyczyło łącznie 733 punktów odbioru energii, szacunkowa ilość dostarczanej energii (+/- 10%) w okresie zamówienia wynosi 20,4 GWh. Moc umowna dla wszystkich punktów odbioru wynosi łącznie 8 672 kW.

W postępowaniu przetargowym oferty złożyły: **Energa -Obrót S.A., PKP Energetyka S.A.** oraz **ENION Energia sp. z o.o.** W postępowaniu **wybrano ofertę firmy ENION Energia sp. z o.o.**, ul. Łagiewnicka 60, 30-417 Kraków. Cena oferty brutto: **6.198.624,80 zł.** Oferta spełniła wszystkie warunki zawarte w specyfikacji istotnych warunków zamówienia oraz uzyskała największą liczbę punktów obliczonych zgodnie z przyjętym w specyfikacji istotnych warunków zamówienia kryterium i jego wagą.

Wyliczone oszczędności z tytułu zmiany sprzedawcy w porównaniu do rozliczenia przed zmianą sprzedawcy (tj. według aktualnych cen jednostkowych energii stosowanych przez lokalnego sprzedawcę energii, obowiązujących od 1.01.2009 r.) **wyniosą w 2010 roku łącznie ok. 1 266 tys. zł brutto.**

Wyliczenie oszczędności w roku 2010:

Wyliczenie kosztów energii u lokalnego sprzedawcy (przyjmując ceny energii obowiązujące od 1.01.2009 r., niezmiennie w okresie całego 2010 roku)

Grupy taryfowe	Wolumen zużycia energii	Wg stawek obowiązujących od 1.01.2009 r.	
		cena jedn. netto	koszt energii w 2010
	[kWh]	[zł/kWh]	[zł]
B23 – I strefa	90000	0,3479	31313,70
B23 – II strefa	45000	0,4036	18159,75
B23 – III strefa	165000	0,2462	40616,40
C11 oraz R	29800	0,3237	9646,26
C12a – szczytowa	1329400	0,3880	515807,20
C12a – pozaszczytowa	1365800	0,2517	343771,86
C22a – szczytowa	1802000	0,3690	664938,00
C22a – pozaszczytowa	1573000	0,2571	404418,30
D11	14000000	0,29	4004000,00
RAZEM Netto energia			6032671,47
RAZEM Netto opłaty stałe			86304,00
RAZEM Brutto z opłatami stałymi			7465150,07

Różnica kosztów brutto (oszczędność) wynosi 1 266 525,- zł

Wynik postępowania potwierdza, że dla odbiorcy korzystniejsze jest przeprowadzenie postępowania na zakup energii (bez świadczenia usług dystrybucji), gdyż umożliwi faktyczną konkurencję spółek obrotu energią.

*Przeprowadzone przez Urząd Miasta Częstochowy postępowania zostały pozytywnie ocenione przez specjalistyczny serwis branżowy ENERGOinfo.PL. Jednocześnie dokumentacja przetargowa została uznana za wzorcową przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki, który zwrócił się do Prezydenta Miasta Częstochowy z wnioskiem o jej udostępnienie. pisząc: „**Biorąc pod uwagę powyższe okoliczności oraz duże doświadczenie Urzędu Miasta Częstochowy w prowadzeniu racjonalnej gospodarki energetycznej i optymalizacji zaopatrzenia w energię, potwierdzone pozytywnie rozstrzygniętym przetargiem nieograniczonym na zakup energii elektrycznej i wyłonieniem sprzedawcy energii, uprzejmie proszę o wyrażenie zgody na wykorzystanie zapisów dokumentacji przetargowej, którą moim zdaniem uznać można za wzorcową, w przygotowywanym przez URE projekcie dokumentacji przetargowej**”.*

Okazuje się, że przedstawiciele samorządu terytorialnego mogą pełnić funkcję konsumenta energii świadomie kształtującego rynek, czyniąc to w tym wypadku poprzez zakup energii elektrycznej w trybie przetargu nieograniczonego, zapewniając zasady konkurencyjności i uzyskując realne oszczędności funduszy publicznych.

Do realizacji tego obowiązku niezbędna jest wiedza dotycząca wolumenu (ilości) energii elektrycznej, która ma stanowić przedmiot postępowania oraz funkcjonujących warunków rozliczeń, tj.: taryf, mocy zamówionych itp.

W Częstochowie od 2003 roku realizowany jest program operacyjny „Zarządzanie energią i środowiskiem w obiektach użyteczności publicznej”, którego jeden z elementów stanowi konstruowana, korygowana i monitorowana baza danych z zakresu zużycia i kosztów energii jak również warunków rozliczeń mediów. Jednym z obszarów jest energia elektryczna. Taka baza danych poparta merytoryczną wiedzą pozwala na skuteczne korzystanie z wolnego rynku energii elektrycznej.

Niezmiernie istotne jest, żeby wszystkie samorządy oraz wszyscy odbiorcy instytucjonalni byli świadomi swoich praw i umiejętnie z nich korzystali. Takim nie wykorzystany obszar w dniu dzisiejszym stanowi zliberalizowany rynek energii elektrycznej.

Poniżej podano adresy, na których znajdują się dokumenty przetargowe, postępowań rozstrzygniętych z powodzeniem w Częstochowie na zakup energii elektrycznej oraz adres dokumentów przygotowanych przez Urząd Regulacji Energetyki na bazie częstochowskich materiałów przetargowych

1. Ogłoszenie i dokumenty związane z przetargiem Urzędu Miasta Częstochowy na zakup energii elektrycznej na 2010 rok (przetarg na zakup 20.4 GWh energii elektrycznej – unijny):

dla zamówienia o wartości przekraczającej kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych.

Postępowanie prowadzone zgodnie z ustawą z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (j.t. Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655, z późn. zm.)

dostępne są na stronie:

<http://czestochowa.bip.gov.pl/bip/dokumenty/podglad/mini?kod=aj5f5h51f2.k79gpp51f1>

2. Ogłoszenia o dwóch przetargach oraz dokumenty przetargowe:

dla zamówienia o wartości mniejszej od kwot określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych.

Postępowanie prowadzone zgodnie z ustawą Prawo zamówień publicznych (tekst jednolity Dz.U. z 2007r. Nr 223, poz. 1655, zm. Dz.U. z 4 września 2008 r. Nr 171, poz. 1058).

dostępne są na stronie:

<http://czestochowa.bip.gov.pl/bip/dokumenty/podglad/mini?kod=it5zimnl22.z3unu6nl21>

<http://czestochowa.bip.gov.pl/bip/dokumenty/podglad/mini?kod=bcem09gmd2.9uwmxlqmd1>

3. Ogłoszenie dot. postępowania "z wolnej ręki" w celu zawarcia umów na usługi dystrybucji energii elektrycznej:

<http://czestochowa.bip.gov.pl/bip/dokumenty/podglad/mini?kod=zfyemau7i2.3aad7tu7i1>

4. Wzory dokumentów przetargowych opracowane przez Urząd Regulacji Energetyki dostępne są na stronie:

http://www.ure.gov.pl/porta/odb/446/3220/Prezes_URE_wspiera_odbiornicow_instytucjonalnych_i_promuje_zakupy_energii_elektrycznej.html